

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Egy évre . . .	5 " — " —	Fél évre . . .	8 " — " —
Fél évre . . .	2 " — " —	3 hónapra . . .	4 " — " —
Negyed évre . . .	1 " — " —	Egy óra . . .	1 " — " —
Egy óra . . .	1 " — " —	Egy óra . . .	70 " — " —

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, febr. 6.

A képviselőház mai ülésén folytatták a földmivelésügyi tárcza költségvetésének tárgyalását. Az ülésnek két szónoka volt: Mayer Ferenc és Benyovszky Sándor gróf kik a tárcza ellen beszéltek.

Bécsi marhakereskedők szemtelensége.

— A „Debreczen” eredeti távirata.

Bécs, febr. 6.

A bécsi marhakereskedők ma értekezletet tartottak. Az értekezleten jelen volt Lueger polgármester is.

Az értekezlet egyhangulag kimondta, hogy hétfőtől kezdve nem vesznek magyar marhát.

Lueger polgármester agított legjobban a magyar marhák vásárlása ellen s a határozatot ő is támogatja.

Bresci kiszabadítása.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, február 6.

Rómából táviratozzák: A rendőrség megczáfolja azt a hirt, hogy összeküvésnek jött a nyomára, a melynek Bresci kiszabadítása lett volna a célja, Brescit azért szállították Porto Longoneba, mert a milánói börtönben berendezve életük fogytáig elítélt foglyok eltartására.

A román miniszterválság.

— A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, február 6.

Bukarestből jelentik: Az Agence Roumince szerint, a miniszterválság hírét hivatalosan még nem erősítették meg. Delavranca, a kamara elnöke megkérte a miniszterelnököt, hogy adjon fölvilágosítást a politikai helyzetről, a mely nem látszik egészen világosnak. Carp miniszterelnök elismerte ennek a kívánságnak a jogosultságát és azt mondta, hogy a kormánynak is érdekében áll ennek a kívánságnak a teljesítése, de engedelmet kért, hogy válaszáat e hó 7-én adhassa meg, mert bizonyos kérdésekkel

a kormány maga sincs még teljesen tisztában és holnap különben is ünnep van.

China.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Pétervár, febr. 6.

A Novoje Vremje a litólag megbízható forrásból arról értesül, hogy a koreai tengeröblben levő szigetesoportokból és pedig a Szöke-szigetektől négy és az Elliot-szigetektől kilenc az orosz-kinai egyezmény értelmében a kvantungi területtel egyetemben átadott Oroszországnak. A tárgyalások Vogen orosz vezérkari ezredes és Tungindaj kínai megbízott között folytak. Az átadás óta a szigetesoportokat tényleg a biviói orosz hatóságok igazgatják.

A burok szabadságharcza.

— A „Debreczen” eredeti távirata.

London, febr. 6. A Reuter-ügynökség jelenti Fokvárosból: A moderfonteini angol őrségnek a múlt hó 30-án történt megtámadtatásakor angol részről egy tiszt elesett és egy megsebesült. Továbbá 28 embert részint megölték, részint megsebesítettek.

London, febr. 6. A lapok közlése szerint ma délután nem hivatalos jelentés érkezett Londonba, mely szerint a Blake ezredes parancsnoksága alatt álló burok, akikhez az ir és amerikai dandárok is tartoznak, Lorenzo-Marquezt fenyegetik és hogy a portugál kormány angol csapatokat kéréséig üll. Azt mondja továbbá a jelentés, hogy a Délafrikában állomásozó angol hajóraj táviratilag parancsot kapott, hogy rögtön Lorenzo-Marquesbe menjen. Angol csapatok gyorsított menetben a portugál határ felé tartanak.

Tőzsde.

Budapest, 1901. febr. 6.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti árákról:

Déli zárlat:

Buza 1901. Áprilisra	7.43 7.44
1901. Októberre	7.58 7.59
Rozs 1901. Áprilisra	7.31 7.32
Tengeri 1901. Májusra	6.11 6.12
Zab 1901. Áprilisra	5.10 5.11

Amerika ³/₈ olesóbb.

Nem akarják megérteni.

Febr. 6.

Szell Kálmán okos ember és okos ember az a két miniszter is, akik az ország földmivelését, iparát, kereskedelmi és közlekedési ügyeit intézik. Mind a három okos ember és még sem tudják megérteni azt, a mit a leg-egyszerűbb józan észszel megáldott magyar ember mindjárt az első hallásra megért.

Vajjon nem tudják-e megérteni, vagy nem akarják? Azt hiszem, hogy nem akarják és ha így van, akkor éppen ez a baj; mert nincs süketebb annál, aki készakarva süket és nincs világtalanabb annál, aki készakarva behunyja szeméit.

Mit nem tud vagy nem akar ez a három okos ember megérteni? Azt, hogy Magyarország is csak úgy védheti magát a közgazdasági téren, mint más országok. Nekünk is azt kell tennünk, amit az egész világ tesz.

Az egész világ vámokkal védi mezőgazdaságát és iparát. A leghatalmasabb államok is, ha földmivelésüket akarják gyarapítani, védvámokkal oltalmazzák azt s ha ipart akarnak teremteni, magas vámot vetnek arra az iparcikkre, amelynek termelését otthon akarják eszközölni, hogy a beözönlő termékek ne fojtsák meg iparát.

A föld termékei számára biztosítják az ország piacát s azért, hogy más országokba e termékek többletének számára kivittl szerezzenek, alkuba bocsátkoznak ezekkel az országokkal s megegyeznek velök abban, hogy bizonyos földmivelési termékeket engedjenek hozzájuk bevinni, amiért cserében bizonyos ipartermékeket engednek bejönni magukhoz.

Nincs egyetlen ország sem, amely ezt ne tenné. Mikép lenne tehát lehetséges az, hogy egyedül Magyarország mondhasson le erről a védekezési eszközről, ha támadják, a mint hogy támadják. S ha lemond róla, mi történik? Az, hogy a magyar föld terménye kiszorul minden országból és kizárólag Ausztriára szorul rá; ez pedig oly árt ad a terményekért, amilyen neki tetszik.

A magyar nem védheti magát, mert azt az országot, amely a föld terményeit kizárja, csak úgy birhatná rá

arra, hogy engedékeny legyen, ha ennek az országnak az ipartermékeit zárna ki megtorlásul. De ezt nem teheti, mert ha az ipartermékekre nagy vámot vetne, akkor az osztrák ipartermékek árait fogják csak növelni; az osztrákok a vámok védelme alatt fölemelnék iparcikkeiknek árait és így a magyar fogyasztó fizetné meg a vámemelés kárát, az osztrák termelő pedig élvezné a hasznát, a magyar gazda terményei pedig kizárva maradnának minden országból.

Fájdalom, nagyon is értik mind a hárman azt, hogy mit mondunk, nagyon is tudják, hogy igazunk van; nem is voltak soha képesek az egyszerű igazságok ellen egy szót is szólani; mindig másról beszéltek, ha mi ezt a kérdést faggattuk. Nem akarják megérteni, mert nem szabad ezt nekik megérteni. Nem az történik a mit a nemzet akar, hanem valami más, a mivel a külvilággal szemben el lehet folyvást játszani az egységes birodalom szomorujátékát. Pedig ez a birodalom oly egységes, hogy annyi felé huz minden tagja, a mennyi tagja van.

Az egység látszatának áldozatát kell esni mindennek, még a magyar nemzet mindennapi kenyerének is; mert az önálló vámterület kérdése a mai helyzetben egyenesen zsebkérdéssé és kenyérgkérdéssé lett, nemcsak állami létkérdéssé és a politikai függetlenség egyik lényegévé.

De mit gondoljunk a kormányról? ha nincs benne elég bátorság arra, hogy megmondaná a magyar ki-

rállyal azt, hogy a magyar nemzet szenved, szegényedik, engedje tehát, hogy védelmezhesse magát.

Kossuth Ferencz.

Budapest, február 6.

A valutarendezés aranya.

A valutarendezés czéljából beszerzett aranykészletet ellenőrző országos bizottság Horánszky Nándor elnöklésével ma ülést tartott, a melyben a kormány részéről Lukács László pénzügyminiszter, a bizottság tagjai közül pedig Lukács Antal, Cziráky Antal gróf és László Mihály vett részt. A pénzügyminiszter bemutatta az aranykészletről szóló legutóbbi november és december hónapi kimutatásokat, a melyeknek tudomásul vétele után megállapította a bizottság múlt évi működéséről az országgyűlés mindkét háza elé terjesztendő jelentést. A jelentés hitelesítésével az ülést véget ért.

Papp Elek beszéde.

Elmondta a képviselőház február 5-én tartott ülésén.

Papp Elek: A mostani viszonyokkal nincs megelégedve, sőt aggodalommal néz a jövő elé, és pedig azért, mert különösen a földműveléssel foglalkozó gazdaosztály táncszalonnái áll olyan lejtőn, amelyen, ha tovább haladunk, bizonyára végromlásunkra lesz. (Ugy van! a szélső balon.) A magyar föld napról-napra nagyobb és nagyobb terhekkel és adósságokkal van megröva. — A gazdak vergődnek, élőködnek, anélkül, hogy még csak tájékozva is volnának az iránt, vajjon a kormányzatnak micsoda czéljai, szándékai és tervai vannak arra nézve, hogy a magyar gazdaközönség millió baján segítsen. Nem segíthetünk a helyzetünknél

azért, mert Ausztriának a bilincsei között nyög egész gazdasági életünk. A szegény gazdának ma az a helyzete, hogy míg a nyers termények időről-időre olesóbbak, az iparcikkek mindig drágábbak és drágábbak. Abba a helyzetbe jut tehát a gazda, hogy olesón kell eladnia és drágán kell vásárolnia. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Adósságot adósságra kell csinálni, és dacára annak, hogy folytonosan adósságból kell élni, hitelügyünk rendezve nincsen, úgy hogy különösen a mozgó tőke megtagadja a szolgálatot.

Mikor azt tapasztaljuk, hogy egy évben 18 000 birtok cserél gazdát dobszó mellett, akkor nagyon félünk kell attól, hogy a tömeges nyomor mentül elébb be fog következni és félünk kell attól, hogy a földbirtokos osztály nyakába a koldustarisznya szorul, a munkásnép pedig a legnagyobb nyomorban fog sinlődni. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Elérkezett tehát az az idő, a mikor úgy a kormány, mint a társadalom minden rétegének, minden osztályának talpra kell állania, hogy ezeken az állapotokon javítsunk. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Mert ennek az állapotnak a vége előbb utóbb millióknak a koldusbotra jutása lesz, vagy pedig az állam esdője. [Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Mind a kettő!] Igyekeznünk kell tehát, hogy a gazdasági válságot kikerüljük.

Hangsúlyozza, hogy a magyar gazdaközönségnek és földművelésügyünk támogatóinak nem czélja az, amit rá fognak, hogy az iparnak és kereskedelemnek ellenségei. Nem támadják sem az ipart, sem a kereskedelmet; csak védik a gazdaközönség jogait és igazságos érdekeit.

Azt is a szemükre hányják, hogy a tőzsdének törvényhozási uton való megrendszabályozását sürgetik, és bizonyos körökben ezt is úgy tüntetik fel, mintha ezt a magyar gazda tisztán szennvedélyből és a penzemberek iránt való ellenszenvből tenné.

Akkor, mikor a tőzsde megrendszabályozását sürgetik, csak a buzával való irreális spekulációt akarják megakadályozni,

Bál és táncz.

A „Debreczen” eredeti tánczaja.

Írta: **Keiman Jenő.**

A tavalyi karnevál alatt — ha jól tudom — München városának magasabb rétegebe tartozó hölgyközönsége tüntető bált rendezett. A tüntetés éle a férfiak ellen irányult, amennyiben e bálból kivétel nélkül ki voltak zárva, a hölgyek maguk között maradtak s a férfiak „száműzése” oly nagy volt, hogy a zenekar — mivel férfiakból állott — láthatatlan volt.

A hölgyek ezzel beakarták bizonyítani, hogy bálokon a férfiak nélkülözhetők s megbosszulni óhajtottak, hogy a férfinek tánczkezdőt veszve a báloknak feladatát, társadalmi kötelességét nem teljesítik. Terpsychorenek vagy egyáltalában nem, vagy csak kenyszerűségből hódol. E tüntető bál állítólag nagyszerűen sikerült; a hölgyek sugárzó arczal üdvözöltek a szürkületkor értők siető férj apát és fivért, kik a bál befejeztével a kedves nőt, leányt és nővért gondosan be ólyázva haz vezettek.

Igy olvastuk a lapokban, s a bálreferensnök — referensnek ugyanis nem voltak, nem lehettek jelen — tudósítása megbízható, hisz jelen voltak, sőt talán maguk is remekül mulattak, szöve a jelen s utókor-nak feltétlenül el kell fogadni, hogy a tüntető bál minden tekintetben a legteljesebben sikerült és hogy az ugynevezett asszony-

kérdést óriási lépéssel előbbre vitte, mert a férfiaknak báloknak való nélkülözhetése emancipáló hatást gyakorol az asszonyok társadalmi állására.

Azon a balon nem voltam, nem lehettem jelen, mert nyíltan be kell vallanom férfi vagyok én is s ha véletlenül akkor Münchenben tartózkodom is, férfi voltam miatt azon a balon részt nem vehetek. A demonstráció bál t ü n t e t ő e r e d m e n y e t azonban innen a távolból, a tisztelt bálreferensnök bálreferenciái alapján bátorodom kétségbe vonni. A tüntető balon ugyanis a hölgyek egy része előző megállapodás értelmében férfi ruhában jelent meg, a száműzött urakat tehát átöltözködött hölgyek helyettesítették. S a demonstráció élet épen ezen átöltözködés tompította el, mert világosan bizonyítja, hogy báloknak a férfi — legalább képmása nélkülözhetetlen, hogy a hölgyek bált férfiak nélkül el sem képzelhetnek.

Ha megakarnék egy hölgyet kérdezni, mit tart a bál feltételének, mit forraszt a bál fogalmával össze, bizonyára azt felelné, mindkét nem képviselőt és teljes galájkat. A bál alapfeltételét tehát férfiakhoz és baltoilettekhez fűznék; jól meg kell érteni nem tánczosokhoz, hanem férfiakhoz, ami pedig nem egy és ugyanaz. A tánczos tudniillik épen csak tánczos, bálokn pedig a hölgyek csak akkor mulatnak, ha férfiak vannak jelen, férfiak, kik a toiletteket, a szépséget meg b á m u l j á k, megdicsérik. — Az

a hölgy tehát, ki oly nagyon panaszkodik a kevés tánczos miatt, elfelejté hogy a bálnak nem végeztéje, hanem csak eszköze a táncz.

A „Bika” szálloda disztermenek egyik sarkából figyeltem a hölgyek megerkezését.

Egy fiatal, a nevelő-intézetből csak most kikerült lányka lép a terembe s most először a világba.

Anyja, nővére, nagynéje, barátnője, szóval minden asszonyi hozzátartozója hetek óta tolettje felől tárgyal, valamennyien tanácsolnak, utasítanak. A lányka végre tisztá „fehér” ruhában lép a terembe. A ruha egyszerűségét nem szakítja felbe semmi disz, semmi ékszer, csak egy egyszerű „halvány piros” rózsza tündöklék hajában. Dehát a lányka szép, igazán szép és bár nem akar s nem keresi a leiszést, mindenki előtt kedves, és el o g u l t s á g t ó l p i r o s a r c z a kellemes hatást gyakorol mindenkire. A lányka tánczolni akar, nincs más czélja, mint csak épen tánczolni . . . de a mama önagysága mar tovább gondol, a lányka bizonyára a tánczot tartja a földolgnak — de a mama? . . .

Ime egy másik hölgy lép a terembe! Ez már a második vagy a harmadik bál-ídényen vesz részt s toilettejének összeállításánál döntő szó is illeti. „Rózsza” színt választott s ruhája halvány színét csillogó diszitmények emelik, fehér nyakát értékes korálékszer élénkíti, haját pedig három, különböző színű rózsza disziti. A b á l t e r e m b e lép, szorgosan körültekint, van már kíván-

mert nem akarják azt, hogy a gazdaközön-
ség továbbra is fejőstehene legyen a börze-
spekulánsoknak. (Helyeslés a szélső baloldalon.)
A buza ára nem a börzének kérdése, hanem az ország-
nak kérdése. Óhajtana, hogy a börze törvényhozásilag rendeztesse
és hogy különösen a határidőüzlet csak készáru szállításával egybekötve engedélyez-
tessék, a fedezetlen határidőüzlet, mint a spekulációt zsbasztó szédelés pedig vég-
leg eltírtassék. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)
Ez az a kérdés, a melyre a gazdák a miniszter határozott feleletét óhajtanák hallani. (Helyeslés. Ugy van! a szélső baloldalon.)

Jellemzi a kartell ügyét is. (Halljuk! Halljuk! a szélső baloldalon.) A kartell kérdésére vonatkozólag is úgy állítják fel a gazdákkal szemben a thézist, hogy a kartell jogosult, erkölcsi alapon nyugvó társulás. Szerinte a kartell csak abban az esetben bírhat jogosultsággal, ha oly hazai iparnak a megerősítése czéloztatik általa, a mely hazai ipar másképp nem volna Magyarországon meghonosítható. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) De annak, hogy Magyarországon a gazdaközön-
ség alig tud oly cikket vásárolni, legyen az akár házi szükségletekre alkalmas cikkek, akár a gazdasági életben előforduló cikkek, a mely után a kartell adóját is meg ne kellessen fizetnie annak, semmiféle oly alapja nem lehet, a melyet pártolnia elfogulatlanul szabad lenni akár a gazdaközön-
ségnek, akár az iparosoknak, akár a pénztözsérének.

K o s s u t h Ferencz : Olaszországban bűnvádi eljárással üldözik a kartellt!

P a p p Elek : Magyarországon pedig a kormány, az állam bele áll a vaskartell megkötésébe, úgy felemelik a vas árut, hogy a szegény gazdaközön-
ség másfél annyi áron kénytelen megvenni a vasat, mint a mennyért venné, ha kartell nem volna.

Csodálatos, hogy a kartell barátai görbe szemmel néznek a gazdákra, ha a buza értékesítésére mindazon tisztességes eszközöket fel akarják használni, melyek

által egyrészt az értékesítést idézik elő a buza-
nak másrészt a buza értékesítésének allandóságát akarják biztosítani.

Kétségbevonhatlan, hogy nekünk elodázhatlan feladatunk nyersterményeink árának emelése és a piaci biztosítása (Helyeslés a szélső baloldalon.) mert hogyha nem vagyunk képesek nyersterményeinknek a jövőre piacokat biztosítani, és ez által kellő alakulást előidézni, menthetlenül elfog pusztulni a magyar gazdaközön-
ség és ez az ország csakugyan a derout szélére fog jutni.

Hiteles adatokkal bizonyítja, hogy a multban a mi buzaterméseink értékesítésének piaci megvédésére a kormány semmi gondot sem fordított, sőt még a közös területen levő piacokat sem biztosította részünkre, pedig ezeket kötelessége lett volna biztosítani, mert hiszen minket az osztrák gyáriparnak teljes mértékben kiszolgáltattott. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Ha mi kénytelenek vagyunk a tütől kezdve minden árucikkét Ausztriától vásárolni, akkor az a legkevesebb, a mit a magyar kormánytól megvárhatunk, hogy olyan vám- és gazdasági politikája legyen, a mely a közös vámterületnek piacát a mi nyersterményeink részére biztosítja. [Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.]

Ez annál szükségesebb, mert a világ minden zezegugából a mi nyersterményeink minden körülmények közt teljesen ki vannak zárva. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Ép azért a mostani iránynyal a vámpolitikával teljesen szakítani kell (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) és a legrigorozusabb módon és a legnagyobb mértékben az agrár vámpolitikának a megvalósítását kell keresztülvinnünk és követelnünk addig, amíg e szerencsétlen közös vámterületnek a nyűgét vagyunk kénytelenek Magyarországon tűrni. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Nekünk legalább is oly mértékben és az az energiával és elvességgel kellene az agrárvámok életbeléptetése iránt már

ma megindítani --- az akciónkat (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.), a mely energiával megindítják Németországban. A külön vámterület az a fegyver, a melynek használásával az ellenérde eiket arra kényszeríthetjük, hogy a mi jogos érdekünk is respektáltassék a vámszerződés megkötése alkalmával. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) De ezt a fegyvert nem akarják használni, sőt ennek minden részét elkötyavetyélik és odadobják Ausztriának.

A mi terményeink értékesítéséhez legfőbb szükség az, hogy piacot teremtsünk az agrárvámoknak életbeléptetése által — ha közösségben maradtunk, legalább a közös vámterületen — olyan piacot, a melyre idegen buza és idegen gazdasági termény juthasson, annak még a lehetősége is ki van zárva. (Zajos helyeslés a szélső baloldalon.)

Örvedetes, hogy a hitelszövetkezeti intézmény, ha nem is egészen, de némi részben már eddig is képes a kis exisztenciáknak, a kis birtokosoknak hitelviszonyait annyira, a mennyire kedvezőbb helyzetbe juttatni.

Ellenben a gazdaközön-
ségnek is az a része, melyet középbirtokosoknak nevezünk, kiknek azonban földjük már körülbelül 70—80 százalékig meg van terhelve és a kik legjobban rá vannak szorulva arra, hogy a magas kamatok horgáról leszakasszanak és az uzsorások kezéből valami uton-módon megmentsenek, (Ugy van! a szélső baloldalon.) ez a része a birtokos osztálynak egészen védetlenség, segély nélkül áll, nem gondol rá senki sem. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Pedig nagyon nagy lelkiismeretlenséget és hálátlanságot tanusít ez az ország akkor, amikor a középbirtokos osztálynak a pusztulását közönyösen nézi. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Pedig ez osztály labrállításáról gondoskodni kell, és hogy a melyik része már nem képes lábra állani, azt egy új egészséges elemmel kell pótolni. Ebből kifolyólag egyik legsürgősebb feladatnak tekintene szülő azt, hogy a középosztály érdekében azon nagy birtokoknak a bérbeadásával, a melyeknek kezelése a kormányzatunk kezében van (Halljuk! Halljuk!), a minők a kinstári-, a korona-, és a vallás-
ala itványi birtokok, ne a töke hatalma domináljon, hanem eprőbb parcellákban az értelmes és jó hazafiaknak a nevelésére vállalkozó családok létevére vételességgel figyelembe, ahol az ethikai súly és szakképzettség is méltányos figyelembe jön. [Élénk helyeslés a szélső baloldalon.]

A másik dolog, a melylyel a középbirtokosokon segíteni lehetne, az, hogy valami alapot kellene teremteni arra nézve, hogy a középbirtokosok olcsóbb pénzhez juthassanak. Erre nézve úgy értesült szülő, hogy a földhitelintézet a kezdeményezés terére lépett, annyiban, hogy a középbirtokosok felsegélyezésére, ha az árvapénzeket, a melyek körülbelül 210 millió koronát képviselnek, megkaphatná, papirosokat boesátana ki ezekre vonatkozólag és ezen kibocsátott papirokból tisztán a kisbirtokosok felsegélyezését eszközöznék. Kéri a minisztert, hogy figyelmét erre is kiterjessze és hogy vagy ezen az uton vagy más uton, de minden esetre mozdítsa elő a középbirtokosoknak a felsegélyezését és olyan helyzetbe való juttatását, hogy azok képesek legyenek megélni. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Az a meggyőződés, hogy a magyar gazdaközön-
ség a multhoz képest hatalmas haladást tett. A haladás abban nyilvánul, hogy öntudatra ébredt; megismerte ellenségeit s mindenféle ábrándos felfogásoknak, mint a milyen a nagyhatalmi állás is, nem

sága, tudja mire gondol a mama, — tánczolni, sokat akar ő is tánczolni, gondolatilag azonban válogat tánczosai között, vannak már kedves, kedvesebb s legkedvesebb tánczosai, sőt olyanok is, kiket nem szíve, megvet; némely feltétel mellett gyönyört, élvezetet talál a tánczban, e feltétel nélkül azonban legkedvesebben lemondana róla, ha . . . ha tehát az ülés oly nagy szégyen nem volna.

Belép egy harmadik hölgy! A kalmár-tanácsnok ur neje! A selyem és atlasz susog, a gyémántok csillognak, a szép asszony belép s fellépése, viselkedése, minden tánczturja világgá kürtöli: „Jöttem! Láttam! Győztem!”

És a férfiak?!

A férfiak között „a fehér ruhás lányka” teljesen hiányzik! A bálteremben oly férfi, ki a nőkkel való társalgásban a kellő gyakorlatosságot, rutint nélkülöznék, nem található. Mert az a felénkség és gyámoltalanság, a melyet a hölgyeknél nem csak megbocsájtanak, hanem kedvesnek is tartanak, a férfiaknál nevelésesnek, ügyetlennek tűnik. Már pedig senki sem akar nevelésessé válni! A tulajdonképeni jelentőség nélküli, semleges tánczosok, kiket a nők semlegeségük miatt kedvelnek, teljesen hiányoznak.

A báltermet látogató fiatal uri világ ismeri a bálterem mizériát, a tánczosnók, sőt — s a mi még többet nyom a latba — a gardedámok kivánságát, tartózkodik tehát a szerfeletti tánczkedvtől, nehogy álkövet kezdetésekre okot adjon. Tudok eseteket,

midőn egyes urak, szívük sugallatát leküzdve, imádottjaikkal igen keveset tánczoltak, csak hogy beszélgetésre okot ne szolgáltatassanak. Kevés héttel ezután az illető urak bálványukat az egész életen át tartó tánczra kérétek fel. A bálók társadalmi missióit ép a férfiak veszik komolyan, a nőknél komolyabban; egy csárdás, egy keringő, egy polka, egy négyes magában veve nem lenne feladat, a férfiak azonban ezt követő kommentárok elől óhajtának kitérni. A hölgyek, fiatal, öreg, tánczosnó, gardedám — valamennyien utógondolattal lépnek a bálterembe, esoda-e, ha a férfiak tánczközben nem élveznek, hanem abban oly ezeremóniát látnak, melynek keil, hogy magukat alávéssék.

Ok nélkül hangoztatják tehát a tánczosok hiányát! Hisz a tánczosnók is másodsorban akarnak tánczolni, főczéljuk a tetszés, a hódítás; hátrahagyott tánczturjaikat is csak azért tartják evidenciában, mert a tetszés jeléül, a hódítás bizonyítékaként veszik.

A bálteremben a legkellemesebben a kalmár-tanácsnok ur mulat. Mialatt tudniillik selyembe és atlaszba burkolt s gyémántokkal felékesített fiatal, szép neje imádóit gyűjti maga köré: ő szabadságot vesz magának a női fiatalságon szemlélt tartani s tetszésnyilvánításának kifejezést adni; a fiatal hölgyeknek lehetőleg fesztelenül udvarol — n e k i e z nyújt örömet.

Miért nem oly naivak a többi vendégek, milyen kedélyes lenne az olyan bál?!

áldozza fel a maga existenciáját s nem hajlandó tovább járnai Ausztria járszalagján, hanem igyekszik a maga fejével gondolkodni, igyekszik a maga anyagi dolgairól ön-maga intézkedni és igyekszik olyan helyzetet teremteni Magyarországon, a melynek következtében egy új ezredév múlva is, mint magyarok ülhetünk itt ebben a parlamentben s magyarul beszélhetünk s védhetjük lezentebb ügyeinket azzal a hazafias szívetl és lélekkel, a melyet őseinktől, attól a középosztálytól örököltünk, a mely most a véginségben küzdök. (Hosszantartó élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Csatlakozik Mezőssy Béla indítványához.

Színház.

A Gésák.

Sidney hohózszerű operettje kis házat vonzott az este. Az előadás nem a legördülékenyebben folyt le, a szereplők legtöbbje ingadozott, pedig szerepük olyan banálishan egyszerű, hogy a memoriába erősen befészkelte magát.

Kállay Lujza kitünő Mimóza volt, sok tapsot kapott. Sarositi is megtapsolták nyílt színen is, bár tegnap nem volt teljesen elemében. Sziklay. Szathmáry, Környei és Karacs jők voltak.

A kis postásfiu.

— Megtörtént. —

Debreczen, február 6.

Nem a Magyar Színház híres darabjáról lesz szó. Egy olyan kis postásfiu a hős, a ki nem levelet hord, de üres óráiban iskolába jár s rövid nadrágot visel. Csak egyszer, egyetlenegyszer vitt levelet s akkor is baj lett belőle. Így esett a dolog: A kis fiunak nagyon csinos mamácskaja van. Szép, gömbölyű, szőke asszony. De azért ne tessék rosszat gondolni róla, mert a megtestesült jó asszony. Gondját viseli a gyerekeinek, délután az üzletben ül, szedi a pénzt. Este kikérdezi a gyerekektől a lezket. Szóval minden jó tulajdonság megvan benne. Meg is látszik a házon. Virul ott minden. Az üzlet is nagyon jól megy.

Hogy, hogy nem, de úgy történt, egyszer valami apróhírdetést tett közre, persze csak egy tréfából. Mulatni akart a kis szőke asszony. Végigolvasni a sok epedő férfiú levelét. A férfiak olyan ostobák, ha ilyesmit olvasnak, mindjárt komolyan veszik. A hírdetésben el volt mondva, hogy egy csinos szőke asszony nagyon unatkozik. Szeretne szabadulni a mindennapi közönséges élet elől. Intelligens, magas, előkelő férfiúval szeretne megismerkedni. Leveleket Szőke Vénusz alatt kér.

Néhány nap múlva jött is a válasz, hogy a Szőke Vénusz-nak levele van a főpostán.

Már hiába, egy így van. Az asszony, ha egy kicsit szép is, elégedetlen. Folyton az a bolond gondolat kinozza, hogy ő valami másra született. A mikor a tükörbe néz, sóhajtva gondol arra a lovagra, a kit várt s nem jött még el. Az élet siet, szalad. Próbáljunk valamit, a mig lehet. Két nap és két éjjel szötte ábrándjait a lovagjáról a mi asszonyunk.

Hatalmas, szép férfiúnak gondolata,

férfias, de mégis gyöngéd. Lovagias, eszes, bátor. Megsimogatta a kis fiát, adott neki két krajczárt s szépen elmagyarázta, hogy el fog menni a postára, levelet hoz a mamának. El is ment a kis postásfiu, meg is kapta a levelet s szépen oda is adta a papának.

Ugy gondolkozván: ha a mama elolvassa a papa levelét, a papa is elolvashatja a mamáét.

A derék kereskedő nagyot bámult, hogy öt valaki Szőke Vénusz-nak ezimezi, a levelben drága szép nagysádnak szólítják, epekednek utána s nagyon boldog lenne valaki, ha őt a magáénak nevezhetné. Csak nehezen értette meg, miről is van itt szóbeszéd. Szerencsére tragédia nem lett a dologból: az asszony megértette az urával, hogy ilyen tréfákat nem szokás komolyan venni, majd sirni kezdett, hogy ő milyen szerencsétlen.

A kis fiunak a mamája azóta folyton azt mondogatja: Te számár! Pedig talán nem is volt olyan nagy számár a kis postásfiu.

NAPI HIREK.

Debreczen város felirata a miniszterelnökhöz.

Az 1868. évi 44-ik a nemzeti egyenjoguságról szóló tv. cz. módosítása tárgyában a januári közgyűlés elhatározta, hogy felir az országgyűléshez és a miniszter elnökhöz.

Az országgyűléshez intézett felirat szövegét tegnapi számunkban közöltük alább hozzuk nyilvánosságra a kormányelnökhöz intézett feliratot.

A kormányelnökhöz intézendő felirat szövege a következő:

Nagyméltóságú Magyar Királyi Miniszter elnök Ur!

Háromszék vármegye törvényhatóságának az 1868. 44. a nemzeti egyenjoguságról szóló t. cz. módosítása iránt az országgyűlés képviselőházához és Nagyméltóságodhoz intézett felirata városunk törvényhatóságának is megküldtven, bizottsági gyűlésünk elhatározta, hogy ezen felirat egy a mélyen tisztelt képviselőházhoz, mint Nagyméltóságodhoz hasonló szellemben tartott pártoló felirat által támogatassék.

Ennek következtében tisztelettel kérjük Nagy Méltóságodat, miszerint a hazajavát, a honpolgárok boldogulását és nemzetünk felvirágoztatását célzó és az egyseges magyar állameszmének bölcs tapintatossággal megszilárdítására törekvő kormányzati gondjai közepette Háromszék vármegyének, a haza számos törvényhatósága által is támogatott, és a nemzeti egyenjoguságról szóló törvénynek, a magyar nyelv jogainak hatályosabb mértékben érvényesítésére irányított módosítását előkészíteni, idevonatkozó javaslatát a törvényhozásnak beterjeszteni s ez által a magyar nemzet szívében általánossá lett óhaját teljesíten — azon élő hitet és bizodalmat, hogy felelős kormányunknál a magyar nyelv jogainak megvédelmezése és a magyar állameszme fokozatos fejlesztésének ügye erős

kezekbe van letéve, még inkább megszilárdítani és teljessé tenni kegyeskedjék.

Kelt Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának 1901. évi január 30-án és folytatva febr. 1-én tartott bizottsági rendes közgyűléséből. Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Komlóssy Arthur főjegyző.

Debreczen főszámvevője.

Szabó József főszámvevőt a januári közgyűlés tudvalevőleg nyugdíjazta. Degefelf József főispán már gondoskodott a főszámvevői állás betöltéséről. Tegnapi kinevezte az új főszámvevőt. Az új főszámvevő Roncsik Lajos kulturtanácsnok lett, ki eddig is helyettesítette a főszámvevőt. Roncsik Lajos, az új főszámvevő a tegnapi délután tartott rendkívüli tanácsülésen letette a hivatalos esküt.

A város egészségügye a múlt hóban.

Dr. Sarvay Gyula t. főorvos tegnap terjesztette a közigazgatási bizottság elé jelentését a múlt hó egészségügyi viszonyairól. A főorvos jelentése szerint január hónap egészségügyi viszonyai a nagy hideg miatt kedvezőtlenebbek voltak, mint az előző hóna, oké. Megbetegedések és halálozások is nagyobb számmal fordultak elő. A legtöbb megbetegedés a légzőszervek hurutos és lobbos bántalmaiból vallott. Az influenza is nagy mértékben lépett fel. Vörhenyben hárman, toroklobban pedig ketten haltak el.

Csendőrség a város külterületén.

Több ízben foglalkoztunk már Simonffy Béla kir. ügyésznek ama propezióijával amely Debreczen külsőségein a mezőrendőrség szolgálata helyett a közbiztonsági állapotok javítása érdekében a csendőrség alkalmazását, illetve szolgálattételét provokálja. Ez az ügy éppen a királyi ügyész előadása nyomán tegnap is hosszasan foglalkoztatta a város közigazgatási bizottságát s a kérdés előrehaladott stádiumba jutott és valószínűvé teszi, hogy a tizennyolcz mezőrendőr helyett már rövid idő múlva a csendőrség fogja Debreczen külsőségein a közbiztonsági szolgálatot teljesíteni. A kérdés részleteinek ismertetésére a fejlemények során bőven visszatérünk. Annyit azonban már most is jelezhetünk, hogy Simonffy Béla kir. ügyész propezióija, tervezete s a közbiztonság érdekében kifejtett hathatós indokaival éppen azokat a tényezőket nyerte meg a fontos ügynek, melyek a tervezet megvalósításában intézkedésre és határozatra jogosultak.

Bur parancsnok felolvasása Debreczenben.

Báró Luzsénszky Félix a képviselőház volt napi biztosa, ki a burok szabadságharcában részt vett — mint ösmeretes visszavért hazájába s most Magyarország különöző városaiban jótékonycélú felolvasást rendez a E. M. K. E. javára. A E. M. K. E. a napokban irt át Debreczen város tanácsához, melyben jelzi, hogy báró Luzsénszky Félix február hó 26-án felolvasást akar tartani Debreczenben s kéri a tanácsot, hogy a felolvasót, ugy erkölcsileg, mint anyagilag támogassa. A tanács határozatából kifolyólag Komlóssy Arthur főjegyző értesítette a E. M. K. E.-t, hogy a tervezett felolvasásnak nem jósol sem anyagi, sem

erkölessi sikert, még pedig azokból, mer ugyancsak az angol-bur háborúból azon időtájban akar városunkban jótékonyezélu felolvasást tartani P é c h y Tibor ki most itt lakik Debreczenben szüleinél s a ki az angol-bur háboruban szintén mint csapatparancsnok vett részt. Ha azonban ezek daczára is ragaszkodik a E. M. K. E. a felolvasás megtartásához, a tanács a város-háza nagytermét díjlatlanul rendelkezésére bocsátja a felolvasónak.

Szemle a Vilmos huszárok felett.

R i g e r Emil hadtestparancsnok, vezérőrnagy tegnapelőtt és tegnap szemlét tartott a Vilmos huszárok felett. Tegnap este a tisztikar tiszteletére a „Bika“ szállodában fényes bankettet adott.

Családi kör.

Ma kaptuk kézhez K o n c z Ákos szépirodalmi lapjának 7-ik számát. Az ügyesen szerkesztett s változatos tartalmu lap jelen számába Járosy Lajos, Balogh Imre, K. Tóth Kálmán, Morvay Zoltán, Heiman Jenő irtak elbeszéléseket, Tenek Jolán angolból fordított novellát, Rácz Miklós pedig verset irt. A lapban még néhány ügyes apróság is található.

Tanügyi állapotunk a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság tegnap tartott ülésében a tanfelügyelő a következő jelentést terjesztette be Debreczen város január havi tanügyi állapotáról: Az iskolázás rendes volt e hóban, amennyiben járványszerű betegség nem zavarta az iskolázás rendes menetét. A belső oháti községi iskolában mindennapi tanköteles volt 62, ismétlőiskolás 25. A gör. kath. iskola részére a vallás és közokt. miniszter több értékes tanszert küldött. A r. kath. V. VI. osztály megnyitására vonatkozó tanfelügyelői jelentést a miniszter tudomásul vette. Az országos árvaház növendékeinek száma január hónapban 158 volt, kik közül 87 fiu és 71 leány. Az egészség kedvező volt itt is, csupán hat kisebb gyermek nem járhatott a nagy hidez miatt iskolába. Január 23-án az az Eötvös-utcai óvóban gyermek-menház-vezetőnői vizsgán volt jelen, hol a négy jelentkező képesítettet. E hónapban az Abelestiné-fele polgári és elemi leányiskolát és az izraelita-iskolákat látogatta meg a tanfelügyelő s mindenütt rendet talált.

Sulyos vád.

Nagy Lajos helybeli iparos sulyos váddal illette egyik iparos társát. A rendőrségnél jelentést tett ugyanis ellene csalás, zsarolás és okirathamítás miatt. — Most a rendőrség fogja kideríteni, hogy mi igaz a sulyos vádból.

Az ingyen kenyér.

Napról-napra szaporodik azoknak a száma, akik a jótékony város ingyen kenyér adományát kénytelenek igénybe venni. A kenyér-alap azonban mind kisebb-kisebb lesz. — Ma egy könyörületes szívű urinő — G e i g e r Simonné — küldött be szerkesztőségünkbe 10 koronát, hogy juttassuk el ennek az emberbaráti intézménynek a céljaira. Vajha minél több követői akadnának! — Az összeget rendelkezési helyére juttattuk.

Miletics Szvetozár meghalt.

Felkiálthatnánk vad indulattal, bosszuszus lélekkel, diadalmas hálaszóval: M e g h a l t M i l e t i c s, a m a g y a r l e g á d á z a b b e l l e n s é g e l. Az az ember, a ki évtizedeken át a legelkeseredettebb ellensége volt a magyar nemzetiségnek, a magyar uralomnak! a magyar fajnak! Az az ember halt meg, ki tollal s hevesebb eszközökkel is kezében agítált, küzdött véglehelteig, sikraszállt önfaja országforgató elveinek tendenciáival, csak hogy a maga célját elérhesse! Nem kellett neki a magyar nemzet elnevezés, nem kellett a magyar egység, ő szerinte az ország nemzetét illeti a hegemonia.

És ezt a tervét vasigyekezettel, törhetetlen buzgalommal, felfokozott vállalásával igyekezett elérni, míg most neki is utjába állott a leghatalmasabb zsarnok: a halál.

De mi nem kárhoztatjuk. De mortuis. Meg azonkívül is visszatart a mi szempontunk szerint való elparentálásától az a körülmény, hogy me g y ő z ő d é s b ő l k ü z d ö t t nyílt csatáren. Nem alattomban, eszszó férgékként, mint annyi elvtársa.

Esetéből csak tanulhatunk; energiája hasonló energiára int bennünket.

Felolvasás a jogász és tisztviselői körben.

A debreczeni jogász és tisztviselői körben febr. hó 10-én d. e. 11 órakor Csiky Lajos theol. tanár, fogházi lelkész a rabsegélyző egyletekről felolvasást tart.

Az illetékes körök figyelmébe.

Előre is megjegyezzük, hogy felemelt szavunkat nem a humánus akcióra való viszontkövetkeztetés, hanem a tiszta közérdek követelményei vezetik. Az ingyen kenyér kiosztása alkalmával a városháza előtti térséget teljesen elállják, illetőleg betöltik a könyöradományt várók, illetőleg az azzal távozók. Ezzel nemcsak a rendes külső járda forgalom van megnehezítve, hanem egyuttal szinte lehetlenné válik a városházából való kijövetel. Talán lehetne e dologon segíteni valamely, de mindenesetre a szegényekre hátrányt nem hozó módon.

Gazdátlan bérkocsi.

Nagy kedvelője O l á h Miklós bérkocsi a szesz italoknak. Tegnap délután is megsomjazott egy kis jó borra mikor betért a Fögel-féle vendéglőbe, felügyelet nélkül hagyván kocsiját. A türelmes táltosok csak vártak jóideig, mikor aztán megunták a várakozást, szépen megindultak a gazdátlan kocsival s otthagyták szeszkezelő gazdájukat. Valahol a Hatvan utcán fogták el a járókelők a gazdátlan fiakkert. A szeszkezelő bérkocsist a rendőrség fogja megbüntetni.

Szégelyje magát.

A Stollwerk Kaiserl. Königl. Hof-Cololade Fabrik, mely Pozsonyból német levelezéseket folytat debreczeni kereskedőkkel és így germanizál, szégelyje magát. Megjegyezzük, hogy ez a cég annyira megy a germanizálásban, hogy leveleit kétfejű sassal ellátott borítékokban küldözgeti, a melyeken Pozsony Pressburgnak keresztelt el, mí által megsérti a helységnevekről alkotott törvényt is. Ugy halljuk, hogy több hazafias kereskedőnk e cég germanizáló leveleit felbontatlanul küldötte vissza. A midőn e kereskedőink hazafias eljárását helyeseljük,

egyszersmint elvárjuk, hogy többi kereskedőink is hasonló esetekben így fognak eljárni.

Sikkasztó kocsi.

B u d a h á z i László h.-sámsoni földbirtokos tegnap beküldte 25 forinttal H e r m á n János nevű kocsisát Debreczenbe, hogy azon egyetmást bevásároljon. Herman át is vette a pénzt s hűségesen begyalogolt Debreczenbe. Mire a város szélére ért betért Krámer kocsmájába, hogy egy pohár sziverösítőt leöntsön kiszáradt gégején. Az egy poharat aztán számtalan üveg bor követte majd a cigányok is előkerültek valahonnan. A vége az lett a mulatságnak, hogy a 25 frt az utolsó garasig eluszott, Herman Jánost pedig holtrészegen sarogján szállították be a rendőrségi központba. Most a rendőrség fogja számon kérni tőle az elmulatott 25 forintot.

Garázda részeg ember.

Hatalmas botrányt rögtönzött a múlt éjszaka T ö m ö s v á r i Mihály napszamos Hatvan-utczán. Nagyon is felöntött a garatra a máskülönbben jámbor ember s kegyetlen módon megszállta s virtuskodási hajlam. Hatalmas fütyköt szorongatott a kezében s döngette vele a kerítéseket majd az ablakokat zuzta be széles jó kedvében. Végre is az arra czirkáló rendőrőrsjárat tette ártalmatlanná a garázda részeg embert.

A püspökladányi iparoskör bálja.

Jól sikerült táncmulatságot rendezett a püspökladányi Iparoskör e hó 3-án. Az ügybuzgó rendezőség mindent elkövetett a siker érdekében s nem eredmény nélkül, mert az egybegyült szépszámu közönség egy pompás est emlékével távozott a minden ízében jól sikerült, kedélyes mulatságról. A jelenvolt hölgyközönség névsora a következő:

Asszonyok: Szabó Imréné, Vincze Imréné, Baranyai Lajosné, Varga Sándorné, Végh Károlyné, Deme Sándorné, Kiss Józsefné, Ballács Józsefné, Katona Máténé, Nagy Mátyásné, Pócsi Gyuláné, Tóth Istvánné, Peterle Lőrinczné, Györfi Istvánné (Karczag) Solyom Gyuláné, Péntek Bénéiaminné, Kardos Mihályné, Baranyai Istvánné, Karac Imréné, Végh Balázsné, Joó Józsefné, Illés Elekné, Seres Józsefné.

Leányok: Vincze Esztike, Fazekas Margit, Kardos Boriska, Seres Róza és Juliska, Farkas Juliska, Joó Rozika, Illés Mariska, Györfi Nariska Karczag, Nagy Ilonka, Péntek Klárka és Esztike, Baranyai Rozika, Szücs Mariska, Pazmándy Juliska, Fazekas Agnes.

Megczáfolt zendülés.

Több fővárosi hírnap részletes tudósítást közöl a krassószörényi Valemare községben állítólagosan előfordult zendülésről, esendőri beavatkozásról és törvénytörési vizsgálatról. A vármegyében három Valemare község van. Egyikben sem tudnak semmiféle zendülésről. Mindenütt nyugalom és esend uralkodik. Az egész fenti hír tehát tévedésből ered.

Madarász József képviselősége.

Madarász Józsefre, a képviselőház legidősebb tagjára ritka ünnepeltetés várokozik olyan alkalomból, aminőre a magyar parlamentben nincs példa. Tudniillik Madarász József nemsokára elérkezik ahhoz az időköz,

hogy megjubilálhatják képviselő-ségének hetvenedik évfordulóját. Kevés idő múlva hetven éve telik el, hogy Madarász József képviselő és pedig úgy, hogy az alatt folyton egy és ugyanazon kerületet, Sárkeresztúrt képviseli. — Hetven év emberi kornak is tisztos, ilyen valózó természetű tisztségben való megmaradásra pedig éppen rendkívüli. Ehez még hozzá kell venni, hogy Madarász Józsefet Sárkeresztúron minden alkalommal alkotmányos költségek nélkül választották meg.

Költő a trónon.

Carmen Sylvának a románok költő királynéjának királyasszonyi testvére támadt Apollóban az ifjú olasz királyné személyében. Heléna olasz királyné költői hajlama és tudomány szomja rég ismeretesek, még mint leány numizmatikával foglalkozott és e téren becsatkozott levelezésbe Viktor Emánuellel, ki trónörökös korában szenvedélyes numizmatikus volt, de eddig a szerbek nem tudták róla, hogy költeményeket ír. Nem régeből azonban egyes költeményei orosz és német fordításban jelentek meg, nemsokára pedig válogatott költeményei egy füzetben fognak napvilágot látni, még pedig francia, olasz és szerb nyelven.

A zsidók a porosz igazságszolgáltatásban.

Schönstadt porosz igazságügyminiszter nem régen egy interpellációra felelve kijelentette, hogy zsidóembert nem alkalmaz bíróknak, közjegyzőnek, ügyésznek, mert a német nép bizalmatlan a zsidó igazságügyi hivatalnokokkal szemben. Berlinből ma azt táviratozzák, hogy a porosz bíróságoknál alkalmazott zsidó bírák, a kik az igazságügyminiszter elve által sértve érzik magukat, mozgalmat indítottak, hogy az összes zsidó bírák mondjanak le hivatalukról. A Berliner Tageblatt az igazságügyminiszter nyilatkozatával szembe állítja Vilmos császárnak egy kijelentését.

A császár nem régen nagy dicsérettel szólott a hamburgi amerikai postahajótársaság vezérigazgatójáról és azt mondta az igazgatónak, hogy még nincs azon a helyen, a mely megilleti; gondoskodni kell, hogy az őt megillető helyre jusson.

— Felséged bizonyára nem tudja, — kezdte az igazgató, hogy . . .

— Hogy ön zsidó? — vágott szavába a császár. — Ez nekem mindegy; azzal nem törődöm, ezt megmondhatja mindenkinek.

A „**Vasárnapi Ujság**“ febr. 3-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: Visszaemlékezéseim az angol udvarra. Irta Vámbéry Armin. VII. Edvárd angol király es neje legújabb arcképe a király családjával; londoni dolgozó szobájában (5 kép) VII. Edvárd király levele Vámbéryhez (hásonmás.) Az angol királyi kastélyok (3 képpel) Képek Viktória királyné életéből (több képpel.) Regénytár: A szent-andrási bíró fia. Jókai elbeszélése (Línek L. rajzaival) és A lovaglómester, amerikai elbeszélés (az eredeti amerikai kiadás illusztrációival.) Vörösmarty és Bajza bujdosása 1849-ben. Vayktól. Emlékezés Bém apóról. Horváth Jankától. Költemények: Kicsi kis fejfák. Beesei Sándortól; Böcklin arcképe előtt Hatvány Lajostól. Böcklin Arnold (képpel.) Verdi — két arcképpel. Koburg hg. vacsi vadásztársasága — képpel. A Millacher-kút pályatervei — 3 képpel. Irodalom és művészet. Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. Előfizetési ára negyedévre 4 kor, a Politikai Ujdonságokkal és a Világkrónikával együtt 6 kor. — Megrendel-

hető a Franklin Társ. kiadóhivatalában Budapest 4 ker. Egyetem-u. 4 sz. Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 k. 50 fi.

Életmentés a Hernádon.

(Halálküzdelem a jég alatt.)

Kassa, febr. 6.

Néhány nap óta engedett az idő. Lassan elolvadt a frissen hullott hó, csatakos lett a keményre fagyott ut, s a vastag jégkéreg, ha nem is olvadt el, de nagyon megpuhult. Ez okozta majdnem egy fiatal fiu vesztét.

Bartsch Samu kassai festő 8 éves fia Pista több társával a tehányi soron, a Hernád partján ödögött ma délelőtt. A fiuknak kedvük kerekedett a csuszkálásra s lesiettek a Hernád jegére. Bartsch István előre szaladt, de alig lépett hármat, a jégréteg beszakadt s a fiu belezuhant a jeges vízbe. Feje fölött összecsapodtak a hullámok s a sébes ár ragadta a jég alatt tovább. A többi fiuk lélekszakadva rohantak az utczán végig, hangos kiabálással kérve segítségét.

Takács János kőművessegéd a Hernád partján ballagott.

Segítség bácsi, kiáltottak a gyerekek, egy fiu a jég alá került.

A kőműves minden habozás nélkül rögtön a szerencsétlenség színhelyére sietett, s egy baltát ragadva a Hernád jegére lépett. A jég alatta is betört de ez nem tartotta vissza. A jeges vízben egyre jobban gázolt befelé, baltájával maga körül nagy léket hasítva a jégben.

A lék egyre nagybodott. Ekkor a víz hirtelen felvetette a vízbe zuhant fiut, kit körülbelől 20 méternyire ragadott magával az ár a jég alatt.

Takács azonnal a gyerek után vetette magát és sikerült is megragadnia a fiu ruháját.

Mikor azonban fel akart kapaszkodni a jégre, hogy hamarabb kijusson a partra, beszakadt a jég s mind a ketten a víz alá kerültek. De körül széles lékek voltak: így a víz ismét a felszínre dobta őket.

A halállal küzdöket végre több férfi kimentette a vízből. A bátor életmentőt éljenezve fogadta a tömeg, de ő ezt nem igen hallotta mert mihelyt a partra ért, eszméletét veszítette. Bartsch István is önkivületi állapotban volt. Mind a kettőt haza szállították, hol most gondosan ápolják.

Kassai fiu a bur hadseregben.

Kassa, febr. 6.

Fiatal, még aránylag gyermek kezéből jött az a levél, mely tegnap érkezett Kassára. Messze országból, dúló csaták színhelyéről ad hirt e levélben magáról egy fiu,

kit már szülei régen elsirattak. Klein Ármin ezelőtt másfélévvel nyomtalanul eltűnt a szülei háztól. Klein József terménykereskedő a fiu édesapja hónapokig köröztette az eltűnt 18 éves fiut, de semmi nyomát sem lelték. Egy félév múlva aztán életjelt adott magáról. Amerikában van, írta akkor s nagyon jó sorsban éli a napjait. Azóta elmúlt egy év. Klein Ármintól csak nem érkezett levél. Képzeltető a szülők nagy öröme, mikor tegnapelőtt a posta egy összerongyolódott levelet hozott, melyben életjelt ad az elveszettnek hitt gyermek magáról. A burok földjéről jött a levél, a harezok mezejéről, hol elkecseregett adáz csalákat viv a hatalom által elnyomott ország függetlenségéért, szabad ágáért.

Az érdekes levélből a családot érintő diskkrét részletek mellőzésével a következőket közöljük:

Már azt hittük, hogy végleg elfordult tőlünk a szerenese csillaga. Joubert halálának híre a hadsereg minden katonája megdöbönt. A félisten kidőlt, ki egymaga több diadalt aratott, mint az eddigi hadvezérek összesen. De a győzelmes zászlót kezébe ragadta Botha tábornok. De Wett csapatában voltam hadnagy s mikor hírül vettem hogy magyar születésű ember lett a fővezér, egy este átszöktem a táborába, a hol azonban megtudtam, hogy magyar származása csak mese. Azóta az ő katonája vagyok. Erélyes, nyers ember, de nagy a szíve. Mikor átjöttem rögtön lezárattam a szökésért.

A levél többi részében elragadtatással beszélt a burokról, vitézségüket az égis magasztalja. A terjedelmes levélben a lelkesülés hangja ömlik végig s erős bizalommal hiszi, hogy a bur fegyverek diadalt aratnak az angol zsoldosok hadain.

„Ugy érzem, mintha a hazámért harcolnék, — mondja tovább a levélben — a burok honszeretete átléptélódott az én szívembe is. És így vagyunk mindnyájan mi ide szakadt idegenek. A burok igaz szeretettel öveznek minket, s családjukhoz tartozóknak tekintik a velük harcolókat. — Egyébként jó dolgom van. Csak az édes anyámat szeretném még egyszer megeskölteni, de sajnós, úgy érzem, hogy soha sem kerülök többé vissza hazámba, a szülőföldemre.“

Az érdekes levelet nagy szeretettel őrzi a család. A burokhoz szakadt fiu most husz esztendő. Amerikából toborzás alkalmával került a burokhoz.

Meggyilkolta a tisztársát.

február 6.

Berlinből távirják, hogy a lotharingiai Mörchingenben állomásozó helyőrség egyik tisztjét kollegája agyonlőtte. A véres tettnek előzményei a következők:

A német császár nevenapja alkalmából a mörchingeni tisztikaszinóban lakomát rendeztek. Vacsora után a tisztek kisebb csoportokba verődve beszélgetésbe elegyedtek. Rüger főtörzsorvos különösen élénken hangoztatta nagy testi erejét. Hogy kijelentését tettel is illusztrálja, a mellette háttal álló Adams századost megragadta vállánál és egy jókora nyomással a földre teperte. A mítsem sejtő kapitány, a ki egy másik társaságban beszélgetett, komolyabban fogta fel a dolgot és Rügert arczul ütötte. Azzal rögtön el is hagyta a termet és hazament. Másfél órával később Rüger két tisztársával fölkereste Adamsot, hogy tőle megbizójuk

nevében elégtételt kérjenek. De már akkor Rűger őcsese, a 17-ik században szolgáló főhadnagy ott várakozott a kapitány lakásán. A két segéd értésére adta, hogy Rűger őket bizta meg a megtörtént incidensből kifolyólag az elégtétel megszerzésével s így neki semmi ügye nem lehet a századossal.

De a főhadnagy továbbra is ott maradt és hárman várakoztak, a míg Adams, a ki már lefeküdt, felöltözködik. Végre a kapitány benyitott vendégeihez, de alig lépett be az ajlón, Rűger előrántotta elrejtett pisztolyát és a kapitányt lelőtte. A golyó súlyos sérülést okozott és Adams holtan rogyott a padlóra. Rűgert az vezette a véres eltököttségére, mert attól tartott, hogy bátyja, a ki atyjuknak halála óta oly odaadó szeretettel csüggött rajta és a ki családapa is, párbajt vív majd Adams-szal. Minden erőszakoskodás nélkül elfogatta magát és erős katonai fedezet alatt Metzbe szállították, a hol a katonai törvényszék ítélt majd felette.

Mikor az asszony „vétkes“.

febr. 6.

Érdekes esetről suttognak most Nagyváradon. Az eset még a múlt évben kezdődött, mikor egy fiatal, szép, szőke asszony egy nagyvárad magánhivatalnok felesége beleszeretett egy csinos katonatisztbe, a ki viszont nála feledte harezdedt szívét.

Mint annyi sok más szerelmi regény, ez is úgy végződött, hogy a férj egy szép napon arra ébredt fel, hogy a fiatal felesége eltűnt a háztól, hátra hagyván egy levélkét, amelyben mindenkorra való távozását adja hírül. Természetesen válópör lett a dologból.

A törvényszék ki is mondotta a választ, még pedig a törvényelőírta formák szerint hűtlen elhagyás címén, vétkesnek nyilvánította az asszonykát. Mikor ez az ítélet jogerőssé lett, a katonatiszt eljegyezte az elvált menyecskét, egyúttal a katonai szabályok szerint bejelentette házassági szándékát a felsőbb katonai parancsnokságnak. Jelentéséhez odacsatolta a szükséges iratokat, a többi közt azt az ítéletet is, a mely menyasszonyát az előbbi urától elválasztja.

A felsőbb katonai parancsnokság nagy szemel meresztett az utóbbi irás láttára. Az írásban kétségtelenül az állott, hogy a leendő kinstári menyecskét a törvényszék „vétkes“-nek nyilvánította. Lőn nagy tanácskozás, kombináció, okoskodás, hogy vajjon összefér-e a kardbojttal, hogy a katonatiszt olyan asszonyt vegyen nőül, a kit egy hatóság „vétkes“-nek nyilvánított. Minthogy hasonló esetre a legidősebb katonák sem emlékeztek, végre is elhatározta a hadtestparancsnokság, hogy megkérdezi ebben a dologban a nagyvárad törvényszéket, a mely előtt a válópör folyt, hogy milyen minőségű az a bizonyos vétkeség? A nagyvárad törvényszék a minap adta meg válaszát a furesa átíratra s negyuglatla a kételkedőket, hogy a kis szőke asszony vétkesége semmi homályt nem fog vetni a férje kardbojttára.

Megszökött doktorné.

febr. 6.

Szeged mellett egy kis városban, ahol oly kevés a szenzáció, most egy szerelmi regényről sugdosnak. A doktorné megszökött. Gyönyörűséges szép asszony a K. orvos felesége. Három esztendővel azelőtt ismerkedett meg az orvos, Feleségül vette s nagyon boldog volt. Most azonban hirtelen vége szakadt a boldogságnak.

Ugy esett a dolog, hogy K. doktor Bécsbe ment, hogy az orvosegyetemen a fogtechnikát tanulja, melyből speciálalista akart lenni. A szép doktorné egyedül maradt. Akkor aztán az történt, hogy egy fiatal ember sértő nyilatkozatot tett a doktornéról. A doktorné azonnal táviratozott a férj egy otthon maradt orvosbarátjának.

A barát megérkezett és megveregette a sértegető fiatal emberrel. Itt kezdődik a tulajdonképeni regény. A szép asszony beleszeretett férje önfeláldozó barátjába, a kinek felesége és két gyermeke van. Mikor aztán K. Bécsből hazakerkezett, feldulva találta otthonát.

Az asszony hideg volt hozzá és érzéketlen. Nehány nappal ezelőtt aztán a doktorné megszökött a férje barátjával, a másik doktorral.

Igy írja ezt nekünk szegedi tudósítónk.

CSARNOK.

A gróf meséje.

Irtá: Nemeskéri Kiss Zoltán.

(Folyt. és vége.)

Egy napon azzal a kijelentéssel lepett meg a leány, hogy haza akar menni azonnal még holnap reggel kísérjem el. Együtt utazunk. A kocsiiban keveset beszélünk. — Ő neki hallgatás közben többször hullani kezdtek a könyei.

Egyszer megkérdeztem, hogy miért sír?

Síratom magamat, síratom szüleimet, de különösen magamat . . .

Miért?

Nem leszek én boldog soha, soha, érzem, hogy soha . . .

— Megérkeztünk. Kért, hogy menjünk ki Hernalsbá gyalog. Mikor egy esőndes utcában mentünk, a leány hirtelen megállt. — Halovány arccal, remegő kézzel mutatott előre:

Ott lakunk . . .

Kicsiny fehér ház volt, tiszta mint a hó. A zöld keretes ablakokat patyolat függöny fődte. A ház mellett kert, a falat befutotta a vadszöllő, melynek leveleit már rozsdavörösré füstötte a szél. A leány egy perzig állt, s hol reám nézett, hol a esőndes kis lakásra. — Azt hittem fél közelebb menni.

De aztán hirtelen elhatározással, szinte elszantan nyujtotta a kezét:

Meg kell lennie. Mindennek így kell lennie. Köszönöm, hogy olyan jó volt hozzám szegény teremtéshez. Áldja meg érte a Töremtő, nem fogom soha elfeledni, hogy milyen jó volt hozzám, nem fogom, soha el feledni Önt. Isten önnel . . .

Megszoritotta a kezemet, aztán sirva elfutott, egész a házig. Egy pillanatra megállt a kis rácsos kapu előtt, aztán felszakitotta és bement.

En pedig ott maradtam állva. Néztem néztem azt a kis tiszta házat. Szinte magam előtt láttam lakóit is: egy szigorú, de tisztes öreg apát, egy fehér haju öreg asszonyt akik sok sok bánatot szenvedtek az ő egyetlen leányukért, akik az ő egyetlen kincsüknek csak a boldogságát keresték, ők nem tehetnek róla, ha tévutakon . . .

És most? Mi lesz most? . . . Érdekes volna, ha ott lehetnék, de mit keresnék ott. Örült vágy fogott el, hogy bemenjek abba a házba, de aztán sarkon fordultam, és csakhamar elhagytam a csendes kis utcát és belekerültem a nagyváros, zsbongó zajló forgatagába . . .

Evek multak el azóta, sokszor eszembe jutott a leány. Epen ez Afrikában egyszer, mikor a kanibálok le akartak gyilkolni, csodálatosképpen a tűz fényénél távolabb, a sötétben, mintha az ő könyező alakját látam volna elsuhanni a sivatag homokján. S azóta még többször.

A minap is, mikor azért dobtam el a kártyát, mert belémszállt az évekeltői vágy hogy bemenjek abba a kicsi házba, melyben talán, ha én belépek, boldog lett volna mindenki, míg így . . .

Tobor Iván gróf elhallgatott.

Nos? mi? — kezdtek faggatni.

Nem találtam meg senkit, a kis házat lerombolták, hogy lová lettek, nem tudom. Eltűnt minden, el mint az a pillanat, a melyben én nem mentem be abba a kis házba, ahol, ha belépek, boldog lett volna mindenki, mindenki . . .

Városi színház.

Holnap, február hó 7-én:

A hálókocsik ellenőre.

Vigjáték 3 felv.

APRÓ HIRDETÉSEK.

1 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés: 10 fillér. Vastag betűkkel szedve minden szó 1 fillér.

Női kalap készítésben

ügyes kézi leányok, kik az eladásban is némi jártassággal bírnak, elfogadtatnak **Rózsa Lajos** nőidivat termében.

Gyárkérmények,

kazánbefalazások gépalapok és mindenféle diszkómives munkák, valamint nedves falaknak tökéletes szárazzá tételét 10 é. jótállás mellett elvállalja Szathmáry József építőmester Debreczenben Erzsébet ut 29.

Egy 4 középiskolát

s kereskedelmi szaktanfolyamot végzett egyén, ki már irodában alkalmazva volt, hasonló állást keres. Czim a kiadóhivatalban.

